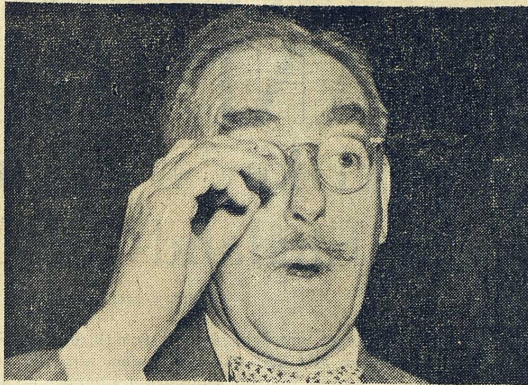

PORTRÄTT AV POLITIKER

DEAN ACHESON, USA:s utrikesminister under Truman 1949–1953 och dessförinnan omväxlande advokat och innehavare av viktiga förvaltningsposter, har utgivit ett antal minnesbilder av politiker och händelser: *Sketches from Life of Men I Have Known* (Harper and Brothers, 4 dollar). Bland de porträtterade är Churchill, Ernest Bevin, Adenauer, Marshall och Vandenberg; Acheson har samarbetat och tvistat med dem alla. Författaren är känd för sin skarpa intelligens, sitt temperament och sina bitande repliker. Att han var en framstående utrikesminister lär numera de flesta erkänna, men han kritiserades illvilligt och ovederhäftigt under sin ämbets tid och efter sin avgång, inte minst av den republikanska falang som samverkade eller sympatiserade med McCarthy. Även hans utseende och uppträdande irriterade — lång, mörk, elegant, artig och tillika arrogant, utan ett spår av den för amerikanska politiker obligatoriska, skrottande och historieberättande fryntligheten. Det var vanligt att beteckna honom som förklädd engelsman, och till denna form av ovetit bidrog sannolikt hans hållning och later lika mycket som hans politik.

I porträtten av europeiska politiker finns helt naturligt inte mycket av frispråkighet och cynism. De är nästan genomgående älskvärda, glöttade och en smula konventionella. Men man får trots detta goda närbilder av de rykt-

Dean Acheson — en förklädd engelsman?

bara aktörerna från förhandlingar och enskilda samtal. Humor och ironi släpps lösa tillräckligt för att bilderna skall bli levande. Många historier är lustiga. Churchill ber på en middag professor Lindemann (lord Cherwell) räkna ut hur stor del av matsalen som kunde fyllas av de starkvaror (sprit och vin) som han, Churchill druckit under sitt liv — i genomsnitt en liter om dagen under 62 år — och blir besviken då Lindemann förklarar att denna kvantitet kunde rymmas inom mindre än en meter från golvet. I ett sällskap där Bevin är närvarande kastar någon fram klichén att "Aneurin Bevan är sin egen värste fiende"; Bevin replikerar: "Nej, inte så länge jag lever."

Till alla anekdoterna kommer berättelser om konflikter och uppgörelser som ger en ovanligt trovärdig föreställning om förhandlingarna "på högsta nivå". Att diskussioner med ryska delegater, som i timmar upprepar samma saker i brist på instruktioner, kan driva motståndarna till hysteri lyckas Acheson göra begripligt. Hans teckning av Vysjinskij, som en tid ansågs vara den ryska utrikespolitikens store man, är av särskilt intresse; Vysjinskij beskrivs som en dålig talare och debattör, utan smidighet och fyndighet i vare sig privata eller offentliga sammanhang.

Acheson förhandlade inte blott med främmande statsmän, utan också med representanter för USA:s andra statsmakt, senatorerna. De förhör som en amerikansk ämbetsman underkastas i senatsutskottet skildras med en blandning av ilska och skämtsamhet. Vid ett tillfälle arbetade Acheson upp sig till ursinne över en utskottsmedlems oförsämdhet; han röt: "Våga inte att skaka era smutsiga fingrar framför ansiktet på mig", reste sig och hindrades blott genom en kraftig tjänstemans mellankomst att ge den framfusige senatorm en örfil. Hans popularitet bland yrkespolitikerna ökas säkert inte av att han som karaktäristik av humorn i senaten citerar den engelske korrespondenten Henry W Nevinsons ord i "Farewell to America": "Farväl till det land där grotesk överdrift kallas humor och där folk gapar i förvirring inför ironi som en oxe på en hund." En sådan utrikesminister måste ha varit en prövning för de mäktiga herrarna i senatens utrikesutskott.

HERBERT TINGSTEN